

יעקב שרת / איש מאדים מיה בתור?

שלא יהיה שום ספק. הקרב הישראלי-פלסטיני רק התחיל. חכמי החרשים העומדים בראש ישראל סבורים, משום-מה, שהם גם בעלי זכות וגם בעלי יכולת לתמוך בפלסטינים שב-שילטונם במטב שטות הפרד-ושול, סכסך-ושולט, תמך-ודפוק. הבש"ש העיוור (בגיון-שרון-ש"מיר) החליט לנקוט "מדיניות חדשה" בשטחים, ויש להם גם פרופסור ענו המוכן להזדהם במלאכה. אם יש עם בעולם, המצווה להימנע ממדיניות "חדשה" שכזאת, שיש לה זקן ארוך מאוד בהיסטוריה כיושבים, הרי זה העם היהודי.

כן, ספק אם העם היהודי מזדהה ברובו עם המדיניות האמורה. עצם העובדה שהוא איננו פה, שהוא אינו בא, היא בעת ובעונה אחת עדות להסתייגותו ממנה וגם סיבה עיקרית לכישלונו, שכן אחד המישורים העיקריים שבו מוכרע המאבק על הגשמת המדיניות הישראלית כלפי הפלסטינים הוא המישור הדמוגרפי, ובאחרונה הגיעו דברים עדי-כדי-כך שזקני העם בישראל, מדולדלי האבר וחורבי משך-הזרע, מטיפים להגברת הילודה כמוצא אחרון מן המצוקה המיספרית היותר דית בארץ. להם אולי נעים להיאכזר, אבל הנוער מצביע באמצעי-מניעה, ולא צריך לשאול מדוע.

מספרים, שבמלחמת החפירות במילחמת-עולם הראשונה, כאשר הגרמנים היו תוקפים באמליהם את אויביהם והללו היו קוצרים בהם במכונות יריה ללא-דחם, היה מגיע רגע שחיריים היו נתקפים בחילה מרוב קטל, ומפסיקים לירות. כך גם אפשר מאוד שיעג רגע, שחיללים ישראלים יפסיקו לירות להיות כושבים, להלחם דלתות ולירות באוויר, ואני מנחש שזה יקרה זמן רב לפני שהם יסרבו לצאת לפעולה באיזור המפרץ הפרסי.

כמובן, לא יחסרו מיקרים הפוכים. הרוב, בלי ספק, יבחר כמקובל בקיצוניות, ומה גם שהנסיבות יאירו פנים אלימות. זה ברור. אבל סרבות כיושב התחיל להיות תופעה רווחת ובתאי-מסורות, בתיסוהר יתמלאו משני הצדדים בסרבנים ובמדרנים, וסירחון הכיבוש יתפזר לצמח שתאטום אף יהודים בתפוצות מעלות, ותבריה מכאן לא אני-נפש אחד. העולם, כמובן, ישום וישרוק.

והעיקר, מכיוון שאלימות מולידה אלימות, ככל שהפלט-טינים שלנו והפלסטינים לא-שלנו יכו זה בזה בנשק שנספק להם אנו מזה ואחרים מזה, הרוב הפלסטיני יתחשל במרו עד שיום בהיר אחד שום הלחמה לא תועיל. ואז מי שיהיה בשילטון - שרון או רבין, היינוהך בהקשר זה - יכריז על

ושר-החוץ שרון בתחום זה יוכתרו בהצלחה, יזקק ההישג לזכותם אם כן, למעשה, מקורו הישיר בחוזה השלום הישראלי-מצרי.

השאלה המנקרת היא זו: העובדה, שמדינות אפריקה אינן מתפרצות לחדש את הקשרים, מעידה שהמצב עדיין אינו איראני-כדי-כך. אפילו מובטו הזוהר מאזיר, החבר הכי טוב של שרון אחרי גנר, מבטיח לחזש את הקשרים - אבל בלי להתחייב יותר מדי, ותוך התניית הדבר במה יעשו הגויים השחורים האחרים. במצב זה, מה טעם להרעיש עולמות? או כמו שאומר הפיתגס הערבי: אתה רוצה להתקוטט עם השומר, או לאכול ענבים?

אם מסתמן תהליך חיובי של נכונות גוברת מצד האפי-ריקאים לקשור יחסים, יש להכשיר לכך את הקרקע עד להבשלתו הגמורה והבלתי-יחירה. כמו שאומר הפיתגס הר-ערבי: "חכה הוי הסייה עד אם העשב יצמח". השד יודע מדוע שר-הביטחון היה צריך לפרסם את מסעו הפמליתי האפריקאי (על עצם המסע כבר זיכרנו פה); סוף-סוף, איננו עומדים לפני בחירות. השד יודע גם מדוע היה צריך לעשות עניין כל-כך גדול מהגאולה האנטי-סובייטית או אפילו האנטי-לובית שחבאי ישראל לאפריקה, גאולה מופרזת ביותר, אם לא שיקרית לחלוטין-משונה מאוד, שדווקא איראל שרון מצביא לשעבר, שכה כי בתחבולות לעשה תז דיפלומטיה. וגם בהפתעה.

עכשיו האפריקנים נבוכים, והערבים מחוממים, והרבה חכמים יצטרכו להתאמץ ולתקן מה שקילקל שרון אחד. אך בינתיים המוני ישראלים עושים חיים באפריקה, וכמו ששמענו יש בניגריה לא פחות משלושה בתי-ספר ישראליים ונכון עד לשעה זו - סולל בונה הוסך למישרד-החוץ שלנו הרבה כסף על גיונים גרורותיים. כמו שאומר הפיתגס הערבי: "כל הרוף אחרי הכבוד - הצילנדר בורח ממנו."

מצבת מישע

אני חשתי בו כל הזמן, במישע מישכן. הטיפוס הזה לא הרשים אותי כרצוני כבר מן הרגע הראשון. בא יהודי,

הזהיר מואיר הוא החבר הכי טוב של אריק שרון -

אחרי גנר * עוד משוגע אחד ברחובותינו

"מדיניות חדשה" - הקמת מחנות ריכוז ללאומנים - שבהתחלה אומנם תקומם את הפלסטינים, ויטען שהצלחתה תוכח רק לאורך ימים. ואם לא?

נו, אתם לא יודעים מה בתור אחרי מחנות ריכוז?

שחורות באפריקה

אני מניח שקיום קשרים דיפלומטיים, כלומר יחסים רשמיים גלויים בין מדינות, הוא דבר בעל ערך מסוים בחיים הבינלאומיים. אפילו יש לקשרים אלה, בראש ובראשונה, רך של "יחסי-ציובור", אין לזלזל בהם. ישראל, כמדינה מנודה למדי, העומדת בא"ם כשיה מול זאבים המבקשים לטרפה, וכדי להפיק זממם משתדלים תחילה לבודדה ולהמאסיה, בוודאי אינה יכולה להרשות לעצמה זילזול ממין זה. לכן, ניתוק קשרים דיפלומטיים הוא לה מכה, והידושם - הייני לא מבוטל.

ועם זאת, אין להפריז בדבר. שנים היו לנו קשרים דיפלור-מטיים עם בריית-המועצות, אך במהלכם כמעט שלא היה תוכן של כחיתן כלשהו ביחסי השתיים. כשעשיתי בשנותי שנה בתפקיד מזכיר בשגרירות ישראל במוסקבה, הייתי עד חי לקשרים מחוסרי כל תוכן אלה. התנחמו אז, שלפחות דגלנו הלאומי מתנוסס במוסקבה ונוסף בלבבות יהודים ותיקווה לימים טובים יותר. הימים הטובים יותר בוא באו, ו-260 אלף יהודים אזרחי בריית-המועצות הורשו להגר לישראל (סיפור לחוד הוא לאן הם הגירו, ומה קרה בגלל זה, ואיזו ההמצה לאומית גרולית כרוכה בדבר) - אבל דווקא אז הקשרים היו מנותקים.

לעומת זה, בין ישראל ואיראן של השאה היו יחסי פילגש וגביר, שלכאורה היו מביישים ובוזיים, ואף-על-פי-כן היו מלאים תוכן עשיר ומגוון ביותר. גם לכך הייתי עד כמו עניי שכן הודות לשאה עשיתי שנה מעיינת באיראן כאשר אשתי הופקדה כמורה ראשית בבית-הספר הממלכתי לחול פולקלור בטהראן כמובן, ראוי שהצורה תתאם את התוכן והתוכן יתאם את הצורה, אבל עם כל הכבוד לצורה, למיס-גרת, התוכן עיקר.

הכל יודעים, כי חרף ניתוקן את קשריהם הדיפלומטיים עם ישראל בלחץ הערבים, המשיכו מדינות אפריקה לשמש כר רחב לפעילות ישראלית מגוונת. אף-על-פי-כן, ישראל לא מחלה על כבודה וחתרה לחידוש היחסים הרשמיים. אין זה אלא הגיוני, כשם שהגיוני הוא, שאם מאמצי שר-החוץ שמיר

מחרף נפשו על שלמות ארץ-ישראל השלמה - אומר שלמען עיקרון קדוש זה הוא הולך להרוג את עצמו, לא פחות ולא יותר, עושה לנו הצגה מקאברית ממדרגה ראשונה, שובת רוע, גונח ולוחש למיקרופונים, נעלם לו ומתגלה באיזה יער, ועל עשב שגם הפסיק לשתות, וממשיך לסגף את עצמו ולענות את הציבור שכבר מת לראותו אותו מת ולהציב על קברו הלאומי הקדוש מצבת מישע שניה לדראון עוכרי שלמות הארץ, ומה קורה לבסוף? לבסוף, אחרי התבולה מתואמת בין נשיא המדינה והראשון-לציון, שהאכילו אותו, "לוקשים" ארוכים והבטיחו לו, כמו שאמי עליה השלום היתה אומרת, "צלחת מן השמים", כלומר את הירח, הוא מפסיק לרעוב ומניח לרב יוסף להאכילו אטריות של ממש בכפית.

מילא, עוד משוגע אחד ברחובותינו לא יעלה ולא יוריד אצלנו. אבל לפחות נדע עם מי יש לנו עסק. כי בן-אדם שמכריו קבל עם ועדה שהוא הולך להמית את עצמו למען הארץ, ובמקום לתקוע כדור ברקה, לקפוץ מגג, לבלוע אלף כדורי שינה או להסתער על קטר רכבת וחסל, מתחיל לדחות את הניצוץ מיום ליום, מיום ליום, ועושה לעצמו יחסי-ציובור בעזרת אנשים חשבים מאוד המחזרים אחריו, הופך מגיבור האומה למופרע מגוחך ונלעג ממש, ואינו קשיג לעצמו דבר, אפילו לא מצבה עם שם היסטורי כל כך יפה.

אם ככה יגמר גם כל הבלוף הזה של, "נעצור את הנסיגה", ו"אל נא תעקור נטוע" - בלוף, מפני שאין כאן, "נסיגה" אלא התקדמות אל סיכויו לשלום, כלומר לאי-שפך-דם, כלומר לחיים שאותו מאבד-את-עצמו לדעת יודע להעריכם היטב, ואין כאן עניין של, "עקירת נטוע", שכן כל העסק היה על-תנאי מלכתחילה, ורק שקרנים מסוגלים להתכחש לכך במצח נחושה ורק גאונים עולמיים בראשון-לציון מסוגלים לפסוק, שפינוי סיני והחזרתו לבעליה המוכרים הוא, "חרפה", ו"דבר זמני" - אז אין לשרון ולממשלתו מה לדאוג.

והרי זה, בעצם, מה ששרון וממשלתו רוצים: להעמיד פנים כנגזלים אומללים עד הרגע האחרון של החזרת הגזילה, שיהיה לה טעם כפיקדון מוחזק עד בוא השלום, אך לא היו לה שום גלגלים כנכס קבע בידי מי שכל העולם רואה בהם גזלנים שהתאהבו בגזילתם. ומוכרחים להגיד: המחזה מתנהל להפליא מן הבימאי ועד אחרון השחקנים, שאיש מהם לא שוכח את הנימוא.

הצרה היא שבעד המחזה הזה העם כולו משלם כסף, הרבה מאוד כסף, הנוער התמים מתחנך על שקר ומונחה בביטחה לאכזבה מיותרת בתכלית, ומבלי שאיש רציני בעולם משתכנע, כי אותו מחזה-כזב לא יתחש שוב בגזרות הכיבוש האחרות - בהגיע תור הסדרי השלום אליהן.

ראיון עם טימרוני

(המשך מעמוד 25)
של נערים צעירים: אם אפרסם את הר מאמרים יתרגו את ילדיהם. לפגישה הזו הלכתי עם עורך מעריב דאז, שלום רוזני פלד, כי הייתי זקוק לעד.

הייתי בבעייה קשה. בניגוד לארבעה הקודמים, הנערים והנערות היו כלואים בבתי-סוהר ולא היתה להם אפשרות לעזוב את ארגונייה. אמרתי לצ'חנובר כי חשוב על כך, אך לא הבטחתי דבר. רוזנפלד אמר לי כי יתמוך בכל החלטה שלי - אם ברצוני לפרסם, מעריב יפרסם. אבל זו חייבת להיות החלטה, ואני האדם היחיד היכול להחליט בעניין כזה.

כשנסעתי לגניוירק ופגשתי מנהיגים יהודיים, הצעתי להם לכנס מסיבת-עיתון נאים בינלאומית ולהאשים את ממשלת ארגונייה בסחיטה. הסברתי להם עד כמה סחיטה היא דבר מסוכן. עד כמה אי-אפשר לדעת מתי היא תיפסק. אמרתי להם שלגו, כיהודים, אסור על אחת כמה וכמה להי-כנע לסחיטה. הייתי בטוח שאחרי כניסה של מסיבת-עיתונאים שכזו לא יעזו ה-ארגוניים להרוג את הנערים והנערות, מפחד דעת-קהל הבינלאומית.

להדמתי, השיבו לי אותם יהודים מכור בדים כי הם אינם רוצים להיות מעורבים. הם הסבירו לי כי מי שצריך לכנס את מסיבת-העיתונאים הם ראשי-הקהילה ה-יהודית בארגונייה. המימד היהודי ב-ארגונייה הוא במצבו של ה"יודן ראט", הם פחדים ולא יעזו להכריז מילחמה בגלוי.

חודש קודם לכן השתחררתי מבית הסוהר. הייתי תלש והחלטתי שלא לפרסם את ששת הכתובות במעריב. אילו היתה הבחירה בידי כעת הייתי מפרסם! הייתי מספר על הסחיטה! עכשיו אני יותר חזק ומרגיש טוב, מרגיש בטוח.

● **סיפור בנוסף? היותו רבי-מכר שגרף ביקורת מצוינות, גרם ל-שעוררייה, כאשר בעיקבות פירי-סומו לא מונה אחד מאנשי רוזנאנד רגן לתפקיד סגן מזכיר הוועדה לזכויות-האדם בסנט.**

כשהופיע סיפרי, דנה הוועדה ליחסי חוץ של הסנט במועדותו של מר לפובר לתפקיד סגן מזכיר הוועדה לזכויות-האדם. לפובר היה מועמדה של ג'יין קליפטריק, שגרירת ארצות-הברית בא"ם. הגברת קליפטריק נמנית עם אותה קבוצה הטוענת כי יש להילחם למען הגנת זכויות האזרח רק במדינות הקומוניסטיות. היא אינה כוללת את ארגונייה ברשימת הארצות שיש בהן מישטר טוטליטרי. אז בדיוק התפרסם סיפרי, וכמה סנטורים הציגו אותו כעדות לאלימות בארגונייה, שאינה ארץ קומוניסטית. סיפרי שיתק תפקיד חשוב בפרשה הזו - הסנטורים, בעת הדיונים. קראו טעמים מתוכה, ועיתונאים השתמשו בו כדי להביע את התנגדותם למועמדותו של לפובר.

● **איך אתה מגדיר את עצמך היום?**
אני אזרח ישראלי. השתתפתי בבחירות הפסדתי.

● **מדוע בחרת דווקא בישראל?**
זה המקום הטוב ביותר ליהודי ציוני, הרוצה להרגיש בן-חורין בארץ דמוקרטית.

● **האם לדעתך ישראל היא ארץ דמוקרטית?**
זהו שאלה קשה מאוד. ישראל היא דמוקרטית עם קבוצות מרכזיות המנסות להשלים מישטר טוטליטרי. אל תשכחי שגם בארצות-הברית יש קורקלוס-קלאן, וזהו עדיין ארץ דמוקרטית.

● **מה דעתך על גוש אמונים?**
זהו גוף טוטליטרי. הם מסכנים את הדמוקרטיה. הם והאירגונים הדתיים הפנזאטים למיניהם.

● **מה דעתך על סגירת העתון הערבי "אל פג'ר"?**
זהו אקט לא דמוקרטי.

● **מה אתה, כעיתונאי שעתונו נסגר, עושה בעניין זה?**
אני נלחם. לצערי איני יודע עברית, וזה קשה מאוד. אבל אני נלחם בדרכי שלי. בתקופת הבחירות קראתי לכל עורכי-דרום-אמריקה להצביע למעריב ונגד בגין. אני מקווה למצוא דרכים להיות מעורב יותר בחיים בישראל. הבעיה היא שאני כותב בספרדית, ולעולם לא אלמד לכתוב בשפה אחרת. לדבר לא מספיק, ומיקצועי דורש ידיעה עמוקה של השפה - תמיד אכתוב בספרדית אך אני מקווה למצוא דרך אחרת להביע את עצמי. זה לא קל (המשך בעמוד 74)